

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 213 130 7023

Αθήνα, 23 - 02 - 2019
Αρ. Πρωτ.: 31

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Κοιν.:
Βουλευτή: κ. Χ. Θεοχάρη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5109/29-01-2019

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5109/29-01-2019 Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Χ. Θεοχάρης, με θέμα: «Κρούσματα με θανάτους κρατούμενων στις φυλακές Κορυδαλλού» θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Α. Από το 2015 μέχρι σήμερα το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει επιτελέσει σημαντικό έργο στους τομείς της βελτίωσης των συνθηκών κράτησης και της συγκρότησης μια συνεκτικής αντεγκληματικής πολιτικής που στοχεύει στην υλοποίηση της βασικής αρχής ότι **ο περιορισμός της ελευθερίας θα πρέπει να γίνεται σε συνθήκες αξιοπρέπειας και ασφαλούς κράτησης, με διασφάλιση βασικών δικαιωμάτων και διαφάνειας**, όπως η πολιτική αυτή διατυπώνεται στους άξονες: ΑΣΦΑΛΕΙΑ – ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ – ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ – ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ.

Έτσι, παράλληλα με τις νομοθετικές παρεμβάσεις για την άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος του υπερπληθυσμού, οι οποίες έχουν αποδώσει σημαντικά αποτελέσματα, έχουν αναληφθεί σημαντικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων του σωφρονιστικού συστήματος, και ειδικότερα:

- Εκπονήθηκε και τέθηκε σε ισχύ για 1^η φορά, τον Ιανουάριο του 2018, το **«Στρατηγικό σχέδιο για το σωφρονιστικό σύστημα 2018-2020»**. Το Στρατηγικό σχέδιο, το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΥΔΑΔ, συνοδεύεται από αναλυτικό σχέδιο δράσης με ορίζοντα 3ετίας, αποτελεί ένα σύγχρονο σχέδιο για την αντεγκληματική πολιτική, που ακολουθεί τις διεθνείς προδιαγραφές και κινείται στους παρακάτω άξονες: *σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, δημιουργία δομών για την υποστήριξη της επανένταξης και την πρόληψη της υποτροπής, ενίσχυση του προσωπικού με αναβάθμιση του ρόλου του και βελτίωση των συνθηκών εργασίας, δικαιοσύνη και διαφάνεια στις φυλακές*. Με το «Στρατηγικό σχέδιο για το σωφρονιστικό σύστημα 2018-2020», προωθείται η ανάπτυξη ενός σύγχρονου σωφρονιστικού συστήματος, παρέχοντας συγκεκριμένη στοχοθεσία και κατευθύνσεις στις αρμόδιες υπηρεσίες, κατ' εφαρμογή και της σχετικής εγκυκλίου με αριθ. πρωτ. 467/20-2-2018 του Γενικού Γραμματέα Αντεγκληματικής Πολιτικής (φωτοαντίγραφο επισυνάπτεται).

- Δόθηκε έμφαση σε μια νέα κατεύθυνση της αντεγκληματικής πολιτικής που συνιστά **αλλαγή παραδείγματος για τη χώρα**: την **προτεραιότητα στην επανένταξη** που ξεκινά από την πρώτη μέρα της φυλάκισης και συνεχίζει και μετά την απόλυση. Η αλλαγή αυτή πολιτικής σηματοδότησε μια σειρά από πρωτοβουλίες σε προοδευτική κατεύθυνση, σταδιακά σε όλα τα καταστήματα κράτησης, οι οποίες έχουν αλλάξει ριζικά την εικόνα του σωφρονιστικού συστήματος.

- Έγιναν συστηματικές και σταθερές προσπάθειες για την **ενίσχυση του προσωπικού** σε όλες τις υπηρεσίες που υλοποιούν τη σωφρονιστική πολιτική, μέσω προσλήψεων, αύξησης οργανικών θέσεων, μετατάξεων καθώς και με την υπαγωγή υπηρεσιών στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ) του δημόσιου τομέα. Παράλληλα έγιναν σημαντικές προσπάθειες για τη διοικητική αναδιοργάνωση του συστήματος και την εκπαίδευση του προσωπικού.

- Αναβαθμίστηκε ο ρόλος των φορέων που έχουν αρμοδιότητα για τη διενέργεια ελέγχων στη λειτουργία των φυλακών και ενισχύθηκε η **διαφάνεια και η λογοδοσία**.

Τη σημαντική βελτίωση των συνθηκών στα καταστήματα κράτησης αναγνωρίζει η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πρόσφατο ψήφισμά της (1318^η Σύνοδος Επιτροπής Υπουργών – Δικαιώματα του Ανθρώπου, 5-7 Ιουνίου 2018), στο οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι έχει επέλθει σημαντική μείωση του ποσοστού πληρότητας των φυλακών και ότι **οι αρχές έχουν σταθεροποιήσει την κατάσταση λαμβάνοντας μακροπρόθεσμα μέτρα.**

Η πολιτική αυτή των τελευταίων 4 χρόνων έρχεται να αντιστρέψει τα συσσωρευμένα προβλήματα του σωφρονιστικού μας συστήματος, τα οποία ήταν απόρροια εγκατάλειψης δεκαετιών και μιας πολιτικής που αντιλαμβανόταν τις φυλακές ως χώρους αδρανοποίησης και εξόντωσης ανθρώπων. Η πολιτική αυτή είχε οδηγήσει σε σωρεία καταδικαστικών αποφάσεων από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καθώς και ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τη χώρα εκθέσεις εθνικών και διεθνών φορέων και οργανισμών (Συνήγορος του Πολίτη, Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης Βασανιστηρίων, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT). Επιπλέον, είχε παραγάγει ακραία περιστατικά βίας, αποδράσεις, πολυήμερες εξεγέρσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις δολοφονίες υπαλλήλων (στις φυλακές Μαλανδρινού και Δομοκού) και τον βίαιο θάνατο κρατούμενου από βασανιστήρια στις φυλακές Νιγρίτας Σερρών. Ομοίως, η χρόνια εγκατάλειψη του συστήματος ευνόησε τη δημιουργία «φυτωρίων» εγκληματικότητας και **διαφθοράς.**

Β. Ακολούθως, το ζήτημα της ασφάλειας των φυλακών είναι πολυδιάστατο και απαιτεί μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις σε πολλά επίπεδα, αλλά κυρίως μια αλλαγή προσανατολισμού και στόχευσης, όπως και ο ερωτών βουλευτής προτείνει. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την κράτηση και η τήρηση όρων ασφαλείας, διασφαλίζει τόσο τον ίδιο τον κρατούμενο, ιδίως τον πιο αδύναμο, όσο και την ίδια την κοινωνία. Σ' αυτή την κατεύθυνση έχουν γίνει σημαντικά βήματα μέχρι σήμερα για την διοικητική αναδιοργάνωση, την αναβάθμιση του ανθρωπίνου δυναμικού (αύξηση και εκπαίδευση), τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, απεξάρτησης, την ενίσχυση των ευκαιριών εκπαίδευσης, κατάρτισης, πολιτισμού, αθλητισμού, αλλά και για το άνοιγμα των φυλακών στην κοινωνία, δηλαδή ένα πλέγμα μέτρων αντεγκληματικής πολιτικής με στόχο την επανένταξη και τη μείωση της υποτροπής, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Σε κάθε περίπτωση, η διαφύλαξη της ζωής και της υγείας των κρατουμένων και των εργαζομένων στις φυλακές είναι ευθύνη της πολιτείας και, ως εκ τούτου, πρωταρχική μας προτεραιότητα. Κάθε βίαιο περιστατικό στη φυλακή είναι ένα κομβικό σημείο επανεξέτασης όλων των παραμέτρων ώστε να αποτραπούν παρόμοια περιστατικά. Ωστόσο, είναι γνωστό ότι ως χώρος στέρησης της ελευθερίας, η φυλακή έχει μια δυναμική που ευνοεί τη δημιουργία εντάσεων και συγκρούσεων. Η χώρα μας έχει από τους χαμηλότερους δείκτες αυτοκτονιών στις φυλακές συγκριτικά με τις λοιπές χώρες της Ευρώπης, ενώ ο δείκτης αυτός παραμένει σταθερός τα τελευταία χρόνια. Χαμηλά βρίσκεται η χώρα μας και ως προς τα βίαια περιστατικά κατά υπαλλήλων στην Ευρώπη (επεισόδια άσκησης σωματικής βίας και επεισόδια απειλής άσκησης σωματικής βίας). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην Ελλάδα τα έτη 2016 και 2017 καταγράφηκαν 27 επεισόδια άσκησης σωματικής βίας κρατουμένων κατά υπαλλήλων (αναλογία 14/10.000 κρατουμένους ανά έτος) και 48 επεισόδια άσκησης απειλής σωματικής βίας κρατουμένων κατά υπαλλήλων (αναλογία 24/10.000 κρατούμενους ανά έτος), ενώ τα αντίστοιχα περιστατικά στις άλλες χώρες ήταν ως εξής:

- Μ. Βρετανία: 9.003 επεισόδια βίας (αναλογία 1.084/10.000 κρατουμένους) και 31.025 επεισόδια απειλής άσκησης σωματικής βίας (αναλογία 3.737/10.000 κρατουμένους), για το έτος 2017.
- Γαλλία: 4.000 – 5.000 επεισόδια απειλής άσκησης σωματικής βίας (αναλογία 600/10.000 κρατουμένους), για το έτος 2015.
- Βόρεια Ρηνανία - Βεστφαλία: 72 επεισόδια απειλής άσκησης σωματικής βίας (αναλογία 43/10.000 κρατουμένους), για το έτος 2017.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιστατικών, πέρα από την λήψη μέτρων πρόληψης και αποτροπής εντός του καταστήματος κράτησης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, επιλαμβάνεται

περαιτέρω η Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών, αποφασίζοντας τη μεταγωγή κρατούμενων σε άλλο κατάστημα για λόγους εύρυθμης λειτουργίας και ασφάλειας των Καταστημάτων Κράτησης, καθώς και για λόγους πειθαρχικούς, προκειμένου να απομακρύνονται άμεσα κρατούμενοι που δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες λειτουργίας του Καταστήματος Κράτησης. Εξάλλου, την πρόληψη τυχόν φαινομένων βίας εντός των φυλακών αντιμετωπίζει προδήλως και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 94 του Ποινικού Κώδικα, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 4322/2015 (Α' 42), οι οποίες προβλέπουν την αθροιστική έκτιση της ποινής για τους κρατούμενους που διαπράττουν κακουργήματα ή με δόλο τελούμενα πλημμελήματα και εμπεριέχουν άσκηση σωματικής βίας κατά άλλων κρατούμενων ή υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης ή κατά τη διάρκεια της αδείας τους.

Γ. Αναφορικά με το πλαίσιο αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των τεχνικών μέσων ασφαλείας στο Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού Ι, σας ενημερώνουμε ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου μας καταβάλουν συνεχείς προσπάθειες προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των υφιστάμενων συστημάτων καθώς και της ενίσχυσής τους με νέα τεχνολογικά μέσα. Μία σειρά από αιτήματα έγκρισης δαπάνης για προμήθεια νέων μέσων ασφαλείας και ενίσχυσης της περιμετρικής περίφραξης, έχουν κατατεθεί αρμοδίως και ήδη προχωρούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο.

Δ. Ως προς την ενίσχυση του υφιστάμενου προσωπικού του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού Ι, για το οποίο γίνεται αναφορά, αλλά και των υπολοίπων Καταστημάτων Κράτησης της χώρας, σας πληροφορούμε ότι αναφορικά με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η επεξεργασία των αιτήσεων για την προκήρυξη 6Κ/2018 που εκδόθηκε από το ΑΣΕΠ, ο μόνος αρμόδιος Φορέας που έχει πλήρη εικόνα για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η επεξεργασία των αιτήσεων καθώς και του χρονοδιαγράμματος εντός του οποίου θα υπάρξει η έκδοση των οριστικών αποτελεσμάτων της εν λόγω προκήρυξης είναι το Α.Σ.Ε.Π. που ως Ανεξάρτητη Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 138Α (κεφ. Ζ') του Τρίτου Μέρους του Κανονισμού της Βουλής (Έλεγχος επί των Ανεξάρτητων Αρχών). Ωστόσο, στο πλαίσιο της συνεργασίας των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου μας με τις αντίστοιχες του ΑΣΕΠ, ενημερωθήκαμε ότι εντός του πρώτου δεκαημέρου του μηνός Μαρτίου 2019 αναμένεται η έκδοση των προσωρινών πινάκων επιτυχόντων υποψηφίων της προκήρυξης 6Κ/2018.

Σημειώνεται δε, ότι στο πλαίσιο υλοποίησης της αντεγκληματικής μας πολιτικής και προκειμένου να ενισχυθούν τα Καταστήματα Κράτησης της χώρας με το αναγκαίο διοικητικό, επιστημονικό και φυλακτικό προσωπικό, το Υπουργείο μας προέβη ήδη στις δέουσες ενέργειες προς τα Υπουργεία Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, για την έγκριση πλήρωσης **όλων των κενών οργανικών θέσεων** υπαλλήλων στα Καταστήματα Κράτησης, μεταξύ αυτών και του Κ.Κ. Κορυδαλλού. Επί των αιτημάτων μας, εκδόθηκαν δύο αποφάσεις της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006, ήτοι:

α) η υπ' αριθ. ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./16/399/31-01-2019 απόφαση έγκρισης πλήρωσης 381 κενών οργανικών θέσεων στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας και β) η υπ' αριθ. ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./17/401/31-01-2019 απόφαση έγκρισης πλήρωσης 258 κενών οργανικών θέσεων στο Κατάστημα Κράτησης Δράμας. Επίκειται αίτημα του Υπουργείου μας προς το Α.Σ.Ε.Π. για την έκδοση της σχετικής προκήρυξης.

Υπογραμμίζεται, τέλος, ότι μέχρι στιγμής δεν έχει δοθεί κανένα φύλλο πορείας σε πρώην δημοτικό αστυνομικό για αποχώρηση από την υπηρεσία φύλαξης του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού Ι.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...3...
Αριθμός σελίδων συνημμένων: ...2...
Σύνολο σελίδων: 5

